

Однією з заporук функціонування громадянського суспільства є консенсус базових цінностей між основними ідеологіями, суспільно-політичними течіями та групами населення. Населення України залишається поділеним за територіально-етнічною ознакою з чітко вираженими політичними та соціальними розбіжностями в симпатіях та менталітеті. Це все заважає побудові дійсно дієвого громадянського суспільства. Так само існує проблема і з передачею суспільних настроїв, вимог від народу до влади та контроль за їх виконанням, завдяки чому конфлікти мають вирішуватись цивілізованим шляхом. До основних завдань побудови громадянського суспільства на Україні деякі вчені відносять й такі напрямки як необхідність роздержавлення різних сфер суспільного життя, вдосконалення механізмів зворотного зв'язку між суспільством і владою, формування нового типу політичної культури, що передбачає повагу і довіру до судової і правової системи, подолання соціальної апатії та конформізму тощо [6].

Таким чином висновки щодо інституціалізації громадянського суспільства в Україні є доволі неоднозначними. Якщо судити по темпах щорічного зростання кількості зареєстрованих громадських організацій – то можна сказати, що основний його структурний елемент швидко розвивається. Водночас активність цих організацій і рівень їх впливу на людей є явно недостатнім. Вкрай потрібні радикальні зрушення в системі цінностей, у характері відносин між державою та індивідом. Побудова нових структур поступово має привести до виникнення нової культури, а вона, в свою чергу, до вдосконалення і розширення нових громадських структур.

Список літератури: 1. Степанов Ю.С. Константы: словарь русской культуры / Ю.С. Степанов. – М.: Академический Проект, 2004. – С. 669. 2. Основы демократии: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. Колодій. – Київ: «АйБи», 2002. – С. 448. 3. Гражданское общество: истоки и современность / науч. ред. И.И. Кальной И.Н. Лопушанский. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. – С. 23. 4. Губин Д. Заметки о гражданском обществе / Д. Губин // Нова демократія. – 2007. – № 36. 5. Общественные организации в Украине: статистический бюллетень за 2009 [Електронний ресурс] / <http://kultam.net>). 6. Войтенко Т.О. Гражданское общество в Украине: анализ социального конструирования / Т.О. Войтенко, О.С. Гончарук, Ю.О. Привалов. – К.: СтилоС, 2005. – С. 285.

*Білокоп' І.А., Тимців М.М., Гарясва Г.М.
м. Харків, Україна*

ІНТЕРНЕТ-САЙТ ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

У даній статті освітлюється проблема визначення прав на володіння інтернет-сайтом. Інтернет-сайт в статті розглядається як об'єкт авторського права, згідно з законами України. Також описується процедура патентування інтернет-сайту.

Ключові слова: веб-сайт, Інтернет, авторське право, доменне ім'я, правова охорона.

Вступ. Дефініція «веб-сайт» як така в законодавстві відсутня. В наказі Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» надано визначення веб-сайту та веб-порталу як певного поєднання технічної та інформаційної складової [1].

Згідно з п. 1.3, веб-сайт – це сукупність програмних та апаратних засобів з унікальною адресою у мережі Інтернет разом з інформаційними ресурсами, що перебувають у розпорядженні певного суб'єкта і забезпечують доступ юридичних та фізичних осіб до цих інформаційних ресурсів та інші інформаційні послуги через мережу Інтернет; веб-портал – веб-сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів для забезпечення максимальної можливості доступу до інформації та послуг.

Беручи до уваги зазначене визначення, для подальшого аналізу необхідно звернути увагу на можливі складові веб-сайту:

- а) апаратна складова;
- б) програмна складова;
- в) унікальна адреса у мережі Інтернет;
- г) інформаційні ресурси.

Для визначення правової природи веб-сайту слід зазначити, що він поза сумнівів є самостійним об'єктом авторського права – підбір, розташування інформаційної складової є оригінальним. Власне це дозволяє висунути тезу про прирівнення веб-сайту до складеного об'єкту авторського права – збірника творів. Однак, веб-сайт не може бути повністю ототожнений зі збіркою творів.

Відповідно до ст. 435 ЦК України, ст. 11 Закону України «Про авторське право та суміжні права», первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор твору (фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір). Збірка творів, як об'єкт авторського права є результатом творчості однієї особи або невеликої групи осіб – співавторів, які здійснюють однорідну діяльність [2]. Веб-сайт створюється різнорідною діяльністю певних осіб. Дизайнерське рішення веб-сайту пов'язано з вимогами до кольорового, графічного та аудіовізуального відображення. Організація внутрішніх переходів пошукової системи потребує певного програмного рішення. Підбір та систематизація інформаційних складових безпосередньо пов'язано з фаховою спрямованістю веб-сайту. Таким чином, створення веб-сайту можливо охарактеризувати не тільки підбором, розташуванням, упорядкуванням складових частин веб-сайту, а й багатогранністю творчого процесу.

В цьому процесі одні особи створюють елементи, які використовуються потім, на другому етапі, іншими особами для створення комплексного об'єкту в цілому. Складний, багатогранний процес створення веб-сайту викликає за необхідності розглянути веб-сайт в порівнянні зі складною річчю.

Веб-сайт, як збірка творів, може поєднувати як літературні, так і музичні, фотографічні, аудіовізуальні та інші твори, так неохоронювані об'єкти (складатись як із різнорідних, так із однорідних речей). Кожний з зазначених об'єктів не пов'язаний з іншим (крім єдиного творчого замислу). Після об'єднання веб-сайт стає єдиним цілим та використовується як єдине ціле.

Об'єктами авторського права є твори. Це положення закріплено ст. 433 ЦК України, ст. 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права», ст.ст. 1, 2 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів, ст. 1 Всесвітньої конвенції про авторське право [2].

Законодавство не дає ні легального визначення твору, ні повного переліку об'єктів авторського права. Це положення обумовлено тим, що життя в своєму розвитку може породжувати нові форми виразу творчої діяльності людини, а їх будь-яке нормативне закріплення може виключити їх з кола об'єктів правової охорони.

З зазначених складових веб-сайту та веб-порталу з точки зору авторсько-правової охорони не підлягають розгляду програмні та апаратні засоби.

Зазначена теза ґрунтується на тому, що апаратні засоби відносяться до галузі техніки, а не літератури або мистецтва.

Програмні засоби дозволяють власнику сайту настроювати структуру та відображення інформації на веб-сайті, але за допомогою програмних засобів можливо створення різних веб-сайтів. Сама по собі програма для створення веб-сайту відноситься до об'єктів авторського права – комп'ютерних програм. Однак створений за її допомогою веб-сайт є самостійним об'єктом.

З точки зору авторсько-правової охорони можливо розглядати унікальну адресу у мережі Інтернет та інформаційні ресурси веб-сайту.

Унікальною адресою у мережі Інтернет є доменне ім'я, тобто символічне позначення, призначене для ідентифікації інформаційних ресурсів і адресації запитів в мережі Інтернет та зареєстроване в реєстрі доменних імен відповідно до загальноприйнятого порядку та звичаїв ділового обороту, наділене, з технічної точки зору, властивістю унікальності.

Доменне ім'я може розглядатись як охороноздатна частина веб-сайту, за умови його оригінальності [2].

Інформаційні ресурси веб-сайту складаються з тексту, графіки, звуків, відеосюжетів. Підбір, розташування, упорядкування інформаційних ресурсів веб-сайту може мати творчий характер. При визначенні творчого характеру автора веб-сайту можливо застосування поділ мислення на продуктивне та репродуктивне. Відсутність вигаданого самим автором критеріїв підбора та розташування матеріалу не може розглядатись як продуктивне мислення та не дає підстав для виникнення авторського права.

Як запатентувати веб-сайт?

1) Технічне рішення можна запатентувати й у вигляді корисної моделі і отримати деклараційний патент.

2) Патентуються технічні рішення, а не ідеї. Тому, якщо можливо представити Вашу пропозицію у вигляді такого рішення, наприклад, у вигляді конструктивного або технологічного, то таке рішення може бути охороноспроможним (якщо вже не запатентовано). Якщо, приміром, для реалізації Вашої новачії заявляється якийсь пристрій, за допомогою якого це здійснюється, то такий об'єкт може бути визнаний винаходом. Патентне відомство перевіряє відповідність пропозиції двом критеріям: «новизна» й «винахідницький рівень». При відповідності їм пропозиція може бути визнана винаходом і на неї видається патент.

3) Якщо ж Вашу пропозицію не можна представити у вигляді технічного рішення, то його можна захистити як об'єкт авторського права і отримати свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір, наприклад, у вигляді проекту, методики, статті й ін. Для цього потрібно надати сам твір або скласти максимально повний опис пропозиції, його короткий реферат і представити дані про автора (авторах).

4) Патент забезпечує його власнику захист технічного рішення від неправомірного комерційного використання, свідоцтво – від неправомірного поширення (тиражування, публікації...) твору. Процедура доказів порушення авторських прав складніша, ніж патентних, крім того порушенням є дії, коли виріб не створений в одному примірнику, а передбачається його тиражувати й реалізовувати.

5) Об'єкти інтелектуальної власності, правова охорона яких забезпечується чинним законодавством України і які можуть мати місце в Інтернет-порталі (сайті):

- а) Зареєстрована торгівельна марка (торговий знак) – патентне право.
- б) Домен, якщо зареєстрований як торгівельна марка – патентне право.
- в) Комп'ютерна програма – авторське право.
- г) База даних – авторське право.
- д) Оригінальне художнє оформлення сторінки сайту → авторське право.

е) Дизайн загального вигляду сторінки сайту, при умові, що виданий патент на промисловий зразок – патентне право.

є) Оригінальна ідея/концепція, бізнес-проект, статті белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру, фотографії – авторське право.

Висновок. Таким чином, можна говорити про те, що хоча законодавчо сайт наразі не є об'єктом авторського права, практика відносить його до даної категорії. Відповідно автор сайту буде мати особисті немайнові і майнові права.

УДК 658.012

Интернет-сайт как объект авторского права./ Гаряева А.М., Тымцив Н.М., Белоколь И.А.

В статье освещается проблема определения прав на владение интернет-сайтом. Интернет сайт в статье рассматривается как объект авторского права, согласно законам Украины. Также описуется процедура получения патента на интернет сайт.

Ключевые слова: веб-сайт, Интернет, авторское право, доменное имя, правовая защита.

UDK 658.012

Website as an object of copyright law./ Garyaeva A.M., Tymtsiv N.M., Belokon I.A.

The article highlights the problems of determinations of rights to own web site. In the article web site is regarded as an object if copyright. Article also describes how to obtain patent for an Internet site.

Keywords: web-site, Internet, copyright, domain name, legal protection.

Список літератури: 1. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади». 2. Закон України «Про авторське право та суміжні права» 3. <http://patent.km.ua/ukr/kb/i40>.

*Вергун В.Г., Шеховцов А.М.
г. Харьков, Украина*

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ДОГОВОРНО-ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И РОССИЕЙ

Общепринятым является мнение о том, что от развития отношений России и Украины во многом зависит стабильность в регионе.

Еще, большее значение приобретает поиск модели взаимовыгодного прагматического сотрудничества для самих России и Украины, взаимоотношения которых существенно влияют на успешность реформирования экономики и внутренних трансформаций в обеих странах.

Состояние договорно-правовой базы двусторонних отношений, охватывающей практически все сферы сотрудничества Украины и России, отражает уровень и интенсивность политического диалога между стратегическими партнерами.

Договорно-правовая база двусторонних украинско-российских отношений составляет на сегодня больше 380 международных документов, из которых на межгосударственном и на межправительственном уровнях заключено 250, другие – на межведомственном уровне. Из всего количества заключенных договоров действующими является 316 документов.